

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering.
Se mottakerliste nedenfor.

Vår referanse: PLAN-2025/12324-9
Saksbehandler: Torhild Agasøster
Dato: 06.06.2025

Referat oppstartsmøte – reguleringsplanarbeid Årstad/Fana, Gnr. 13, Bnr. 680 mfl., Storetveit kirkegård, minnelund, Arealplan-ID 71890000

Møtedato: 04.06.2025

Møtedeltakere

Forslagsstiller: Bergen Kirkelige Fellesråd
v/ Bjarne Skarestad og Inghild Hareide Hansen

Plankonsulent: Abo Plan & Arkitektur AS
v/ Unni Sjursen og Merete Lunde

Kommunen: **Torhild Agasøster**, byplan (møteleder/saksbehandler)
Anna Gorska, byplan

Andre: Akasia
v/ Erik Bjerkelund

Del 1: Dialog i møtet

1. Agenda for møtet

Overordnede føringer

Forslagstiller presenterer planinitiativet

Felles mål og ambisjoner

Gjennomgang og diskusjon rundt problemstillinger

- Utforming av minnelund
- Terrenginngrep
- Hensyn til kulturminner og kulturmiljø
- Hensyn til naturverdier
- Mobilitet og trafikk
- Planavgrensning

Forventninger til planprosessen

Fremdrift og antall hyppighet av møter

2. Forslagsstillers planinitiativ

Det foreslås en utvidelse av Storetveit kirkegård, og etablering av ny minnelund. Det foreslås tre delområder A, B og C. Ny navnet minnelund er ønsket i delområde A. Det er usikkert om delområde B og C skal inngå i planområdet.

3. Oppstart av reguleringsplanarbeid anbefales/kan tillates.

Oppstart anbefales med følgende føringer:

- Det må ved utformingen av minnelunden tas særlig hensyn til kulturminner, landskap- og naturverdier.

Referat fra planforum datert 27.05.2025 vedlegges.

4. Viktige plantema og føringer

4.1 Konsekvensutredning (KU)

Plan- og bygningsetaten slutter seg til forslagsstillers vurdering om at planforslaget ikke krever behandling etter forskrift om konsekvensutredninger.

4.2 Fremdrift og forventningsavklaring

Fremdriftsplanen skal oppdateres fortløpende og være tema i hvert arbeidsmøte. Møteserie må drøftes i første arbeidsmøte etter varsel om oppstart.

PBE informerer om at Byarkitekten ønsker at det avholdes et arbeidsmøte med dem i forbindelse med utarbeidelse av planen, for å komme frem til gode strategier og prinsipper for utforming. Det er enighet om at om at det gjennomføres tematiske møter. Det blir viktig at det foreligger godt grunnlag til disse møtene for at prosessen skal gå smidig.

4.3 Dialog

Plan- og bygningsetaten ønsker en god og konstruktiv dialog før planforslaget leveres inn til behandling. Forslagsstiller, kommunen og andre aktuelle instanser må være mest mulig omforente om planforslaget før det legges ut til offentlig ettersyn.

4.4 Medvirkning

Forslagsstiller skal legge til rette for aktiv medvirkning. Aktuelle tiltak utover lovens minstekrav vurderes fortløpende. All medvirkning skal dokumenteres.

4.5 Rapporter og utredninger

Rapporter eller dokumenter som må utarbeides, se vedlagt kravspesifikasjon.

Dette er vår foreløpige vurdering. Det kan komme til nye tema eller momenter underveis og medføre behov for ytterligere utredninger. Vi forventer at alt materiale vi mottar har gjennomgått kvalitetssikring.

4.6 Planavgrensning

Planavgrensning skal være endelig avklart med saksbehandler hos PBE før det varsles oppstart av planarbeid.

PBE informerte om at det kan være behov for å utvide plangrense i henhold til innspill fra BME. Plangrensen utvides til å omfatte vegkrysset mellom Lindealléen og Kirkevegen, samt gangforbindelsen fra Kirkevegen til Conrad Mohrs veg. Det er mulig at planområdet kan innskrenkes etter varsling av oppstart. Det må gjøres en kartlegging av naturverdier i delområdene B og C, og vurderes om disse områdene bør utgå fra planarbeidet. Dette gjelder spesielt for delområde C.

4.7 Arealformål

ABO presenterte planinitiativet. Delområde A er i kommuneplanen (KPA) angitt med arealformål Bebyggelse og anlegg (ytte fortettingssone) samt Grønnstruktur. Området foreslås regulert til grav- og urnelund. Ny minnelund er foreslått i delområde A. Delområde B og C er angitt med arealformål grav- og urnelund i KPA, og delområde C er også regulert som grav- og urnelund i reguleringsplan for Storetveit hovedgård (planID 30220400).

4.8 Terrenginngrep

Akasia presenterte terrengmodell for minnelunden.

Forskrift til gravferdsloven har en bestemmelse i § 7 om at gravplassen skal tilrettelegges etter gjeldende regler for universell utforming. Regler om universell utforming ligger i flere lover, blant annet likestillings- og diskrimineringsloven og plan- og bygningsloven.

Ny minnelund er ønsket plassert i delområde A, som er et kupert terreng. Aksia foreslår en korridor gjennom kollen (som wiresages) og leder til en åpen minnelund med utsikt nordvest. Terrenget vest for kollen faller naturlig ned mot planlagt minnelund, noe som skal gjøre terrenginngrep mindre omfattede. Det er behov for minimum 1,1 m dybde for å få plassert minnelund. Skjæring mot Professorvegen 9 skal beplantes for å ha naturlig buffer.

PBE informerer om at nye byggetiltak skal ha god terrengtilpasning med minst mulig bruk av store skjæringer, fyllinger og murer.

Vi har fått følgende innspill fra Byarkitekten:

«Det må settes særlig høye krav til utforming av nye tiltak i forhold til tilpasning og bevaring av eksisterende terreng, vegetasjon og stedlige kvaliteter. Kirke, menighetshus, gravplass og bevart eksisterende vegetasjon og terreng er en del av et helhetlig anlegg. Det er viktig at det nye samspiller godt med dette. Byarkitekten viser spesielt til prinsipp 1 og 2 under målet om en vakker by og prinsipp 3 under målet om en særpreget by i Bergen kommune arkitektur- og byformingsstrategi. Vi vil trekke frem for eksempel Klemetsrud urnelund i Oslo som på en nennsom måte har anlagt en ny urnelund hvor man har tatt vare på og forsterket eksisterende kvaliteter.»

Innspill fra BME:

«Terrenget i området er kupert. Bymiljøetaten ber om at terrenginngrep holdes til et minimum og at det legges stor vekt på å tilpasse tiltaket til terrenget.»

4.9 Kulturminner og kulturmiljø

Identitetsskapende bygningsmiljø, kulturminner og landskap skal ivaretas, og det skal vurderes om det er konsekvenser for eventuelle kulturminner. [Kulturminnestrategien](#) og [kulturmiljøplanen](#) skal legges til grunn.

Det skal utarbeides kulturminnedokumentasjon som skal være forelagt Byantikvaren for uttalelse før planforslaget sendes til førstegangsbehandling.

4.10 Blågrønne strukturer og landskap

Temakartet Sammenhengende blågrønne strukturer skal legges til grunn for planleggingen. Det skal settes av areal til sammenhengende blå og grønn infrastruktur for å ivareta og legge til rette for naturmangfold, klimatilpasning og trivelige uteområder.

Naturmangfold:

Skal ivaretas og kommenteres i alle saker, jf. naturmangfoldloven. Planforslaget skal vurderes etter §§ 8-12 i naturmangfoldloven.

BME har følgende innspill i forbindelse med naturmangfoldskartlegging:

«Det må gjennomføres en arealdekkende naturmangfoldkartlegging av planområdet for å sikre tilstrekkelig og oppdatert kunnskapsgrunnlag om stedets naturverdier. En naturmangfoldundersøkelse vil også være nødvendig for å avdekke og avgrense eventuelle bestander av fremmede arter som videre må håndteres iht. gjeldende lovverk. Det er viktig at naturmangfoldkartleggingen blir gjennomført i vekstsesong. I noen tilfeller kan det også være nødvendig med tilleggskartlegging utført av arborist dersom det finnes spesielt bevaringsverdige trær i planområdet. Dette kan være hul eik, rødlistede tresorter, eller andre store trær som det vil være viktig å bevare.»

Det må sikres at de hule eikene i nærheten av Storetveit kirke ikke påvirkes negativt direkte eller indirekte av de planlagte tiltakene.

Landskap:

De store trærne som omkranser Storetveit kirke skjærer kirkegården fra omgivelsene, og er også godt synlige på avstand. Storetveit kirke ligger på en høyde, og trærne forsterker topografien. Det må sikres at de hule eikene og andre bevaringsverdige trær i nærheten av Storetveit kirke ikke påvirkes negativt direkte eller indirekte av de planlagte tiltakene. PBE anbefaler kartlegging av arborist.

Kvikkleire:

Deler av planområdet ligger under marin grense. I planprosessen må det avklares om område er stabilt og foreslå eventuelle tiltak. Det må utarbeides ROS-analyse iht. Bergen kommune sine kriterier og må vurderes i henhold til prosedyre i NVEs veileder.

4.11 Samferdsel

Planforslaget skal bygge opp under målet om Gåbyen Bergen og prioritere tilrettelegging for gående.

Innspill fra BME:

«Innenfor planområdet ligger to kommunale veger; deler av Kirkevegen, og deler av gang- og sykkelvegen mellom Conrad Mohrs veg og Kirkevegen.

Gang- og sykkelveg: Gangforbindelsen må sikres regulert i planen, og vi ber derfor om at plangrensen utvides. Arealet som reguleres må ha tilstrekkelig bredde til lyktestolper, grøfter etc.

Kirkevegen: Kirkevegen er smal og stedvis uoversiktlig. Vi anbefaler at det ensidige fortauet forlenges nordover langs planområdet. Plangrensen må derfor utvides.

Vegkrysset mellom Lindealléen og Kirkevegen er et uoversiktlig vegkryss der myke trafikanter ledes på tvers. Vi ber om at plangrensen utvides til å omfatte vegkrysset, slik at det kan ses på tiltak som kan bedre situasjonen for myke trafikanter.

Mobilitetsanalyse: Det må utarbeides en mobilitetsanalyse som kan identifisere behov for forbedringstiltak.»

Forslagstiller informerte om at det ikke er økonomi i prosjektet til oppgradering av vei/infrastruktur og forbedringstiltak på kommunale veier. Det er enighet om at behovet for en utvidelse av Storetveit kirkegård og samfunnsnytt i prosjektet bør veie tungt.

4.12 Byform og arkitektur

Gjeldende [arkitektur- og byformingspolitikk](#) skal legges til grunn for planlegging og den arkitektoniske utformingen.

4.13 Unntak fra gebyr

I henhold til plan- og bygningsloven § 33-1 og gebyrforskriften skal private planforslag unntas fra gebyrberegning dersom forslagsstiller har som oppgave å ivareta offentlige interesser og tiltaket skal finansieres med bevilgninger fra stat eller kommune eller med lån med statlig eller kommunal garanti.

Planforslaget gjelder ny minnelund og utvidelse av grav- og urnelund. PBE mener at forslagsstiller har som oppgave å ivareta offentlige interesser, og vil være unntatt fra gebyrberegning. Kostnaden til denne type planarbeid skal dekkes av bykassen. Fakturagrunnlag utarbeides på vanlig måte, og faktura sendes til forslagstiller med informasjon om unntak fra gebyr.

Del 2: Ikke gjennomgått i oppstartsmøtet

5. Plantema som skal redegjøres for som del av planarbeidet

Kravspesifikasjon med sjekklister skal benyttes ved utarbeiding av planmaterieil.

Kommuneplanens arealdel med tilhørende vedlegg og veiledere skal legges til grunn.

Utfyllende informasjon finnes på nettsiden [Bergen kommune - Veileder private planforslag](#)

5.1 Risiko og sårbarhet

Det må utarbeides analyse som viser alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og om planlagt utbygging fører til eventuelle endringer i slike forhold.

5.2 Levekår og folkehelse

Det skal redegjøres for hvordan planforslaget vil bidra til å oppnå kommunens mål for folkehelse og levekår.

Det skal redegjøres for universell utforming både internt i planområdet og i sammenheng med omgivelsene.

5.3 Vannforsyning, avløp og overvannshåndtering

Overvann skal håndteres lokalt. Det må utarbeides VA-rammeplan. VA-rammeplanen skal være komplett og det skal foreligge positiv uttalelse fra Bergen Vann før planforslaget sendes til førstegangs behandling.

Tilbakemelding fra Bergen Vann og ledningskart legges ved referatet.

5.4 Energi og klima

Valg av energiløsninger og byggematerialer, og tiltak for å minimere energibruk og klimagassutslipp, skal redegjøres for.

Massebalansen skal dokumenteres. Ved masseoverskudd skal det redegjøres for behandling og trafikk sikker transport.

6. Kart og planavgrensning

6.1 Plannavn

Bruk følgende plannavn på alt planmaterieell:

Årstad/Fana. Gnr. 13, Bnr. 680 mfl., Storetveit kirkegård, minnelund

6.2 Eiendomsforhold

Eventuell nødvendig justering av eiendomsgrenser bør skje i løpet av planprosessen og fremgå av forslaget til plankart. Seksjon for oppmåling kan bistå med veiledning i dette arbeidet.

VIKTIG INFORMASJON

Kart- og plangrunnlag	Kommunens reguleringsplaner er tilgjengelige i digitalt planregister på arealplaner.no Plandata (geometrisk grunnlag for gjeldende planer fra digitalt planregister) bestilles gjennom Infoland Ambita .
Kravspesifikasjon	Plankonsulenten har plikt til å gjøre seg kjent med gjeldende Veileder private planforslag på etatens nettsider, inkludert Kravspesifikasjon med sjekkliste for reguleringsplanforslag .
Fagkyndighet	Reguleringsplaner skal utarbeides av fagkyndige. Det forutsettes at plankonsulenten har tilstrekkelig kunnskap om plansystemet og prosessene, samt kunnskap om fremstilling og virkninger av plankart, reguleringsbestemmelser og planbeskrivelse.
Krav til framdrift	PBE er opptatt av god fremdrift i sakene. vil PBE vil vurdere avslutning av sakdersom oppstart ikke er kunngjort 6 måneder etter oppstartsmøte, komplett planforslag ikke er mottatt innen 12 måneder etter oppstartsmøte, tilbakemelding fra forslagsstiller ikke er mottatt 3 måneder etter mangelskriv er sendt, revidert planforslag ikke er mottatt innen 6 måneder etter høringsfristens utløp eller forslagsstiller har skissert en fremdrift, men det likevel har gått lang tid siden dialog/aktivitet i saken. Konsulent og forslagstiller vil bli varslet.
Gebyr	Plan- og bygningsetatens tjenester er gebyrbelagte, jf. gjeldende gebyrforskrift på kommunens nettsider .

Saksbehandler kontaktes på telefon 40819421, eller e-post
Torhild.Agasoster@bergen.kommune.no.

Ved videre kontakt i denne sak, referer til saksnummer PLAN-2025/12324.

Med hilsen
Plan- og bygningsetaten

Torhild Agasøster
saksbehandler

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til
Abo Plan & Arkitektur
AS

Postboks 291

5203 OS

Vedlegg:
Innspill fra Bergen Vann
Kart VA-ledninger (dersom mottatt fra VA-etaten)
Innspill fra BME
Kravspesifikasjon
Referat fra planforum